

٣٢٨٩٣

۱۳۸۱ / ۹ / ۲۶

دانشگاه الزهرا(س)

دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی

پایان نامه

جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد

در رشته پژوهش علوم اجتماعی

موضوع

روابط درون خانواده و تأثیر آن بر فتارت نابهنجار نوجوانان ۱۴-۱۸ سال

استاد راهنمای

خانم دکتر خدیجه سفیری

استاد مشاور

آقای دکتر محمد صادق مهدوی

۴۲۹۶

دانشجو

آسیه مسروور شلمانی

مهر ۸۱

تقدیم به :

فروزانترین شعله محبت : مادر مهربانم

صادق‌ترین آموزگار زندگی : پرده‌سوزم

پیشگفتار

چراغ دل به نور جان ب را فروخت
ز فضل خاک آدم کشت گلشن

ب ه ذام آن که جان را فکرت آموخت
ز فیضش هر دو عالم کشت روشن

سپاس فراوان خدائی را که با الطاف بی دریغ خویش مرا یاری نمود تا بتوانم تحقیق
حاضر را به اتمام برسانم .

باقدرانی فراوان از پدر و مادرم که در راه تحصیل من همواره مشوق من بودند و از
هیچ کمکی در راه رسیدن به اهدافم دریغ ننمودند .

و با تشکر از خانم دکتر سفیری که زحمت راهنمایی رساله را متقبل شدند و دلسوزانه
مرا از راهنمایی های خویش مستفید ننمودند .

از آقای دکتر مهدوی بخاطر قبول زحمت مشاوره رساله همچنین ایشان در طول
تحصیل در دوره لیسانس و پایان نامه لیسانس نیز مرا از الطاف استادی خویش بهره مند
نمودند سپاسگذارم .

از تمامی استادی گروه جامعه شناسی دانشگاه الزهرا (س) و دانشگاه شهید بهشتی که
در طول تحصیل در دو دوره فوق لیسانس و لیسانس از محضر ایشان کمال استفاده را
نمودم تشکر و قدردانی می نمایم .

از تمامی کسانی که در این کار مرا با کمک های بی دریغ خویش مدیون خود نمودند ،
جناب آقای داود پرچمی ، خانم هامرجان خلیلی ، ستاره ستاریان ، معصومه محمدی ، رؤیا
ایمانی ، مریم برومی ، فاطمه رهگذر ، زیبا مرادخواه ، زهرا نصیری و خواهر عزیزم خانم
ربابه مسرور بخاطر زحمات فراوانی که در طول تحقیق متقبل شدند و مرا دلسوزانه در
راه رسیدن به هدف یاری نمودند کمال تشکر را دارم .

همچنین از مسئولین محترم کتابخانه دانشگاه های الزهرا (س) ، شهید بهشتی ، مدرس ،
پژوهشگاه مطالعات علوم انسانی و فرهنگی ، سایت اینترنت دانشگاه الزهرا (س) و دانشگاه
شهید بهشتی که در جستجوی مقالات مرا با صبر و حوصله فراوان کمک نمودند تشکر
و قدردانی می نمایم .

در آخر از دفتر مشارکت زنان ریاست جمهوری که حمایت مالی طرح تحقیق را متقبل
شدند تشکر و قدردانی می نمایم .

چکیده

خانواده به عنوان یکی از عناصر مهم جامعه و نهادی اجتماعی همیشه مورد توجه محققان مسائل اجتماعی بوده است . نقش خانواده در اجتماعی کردن فرزندان بسیار مهم بوده و یکی از عوامل مهم اجتماعی شدن کودک محسوب می شود، بنابراین با توجه به نقش خانواده در برقراری ارتباط و تربیت صحیح فرزند و پیامدهای این امر مهم بر آن شدیدم تا با استفاده از نظریه های مختلف در این زمینه به نوع روابط درون خانواده و تأثیر آن روی رفتار نابهنجار فرزندان بپردازم و چون بیشترین تأثیر در دوره نوجوانی می باشد بنابراین برای تحدید مسئله به بررسی نوع روابط درون خانواده و تأثیر آن روی رفتار نابهنجار نوجوانان پرداختیم .

رفتار نابهنجار نوجوانان تحت تأثیر عوامل بسیاری در سطح فردی ، خانوادگی و اجتماعی می باشد که مادر این تحقیق مهمترین عواملی که در سطح فردی و خانوادگی دارای بیشترین تأثیر بودند را مورد توجه قراردادیم. عوامل فردی شامل (سن ، فرزند چندم خانواده ، تحصیلات ، نوع مدرسه فرزند نوجوان) عوامل خانوادگی نیز شامل نوع روابط درون خانواده که در سه سطح رابطه والدین باهم ، رابطه والدین با فرزندان و رابطه فرزندان باهم مورد توجه قرار گرفت که نوع روابط به دو دسته روابط گرم و صمیمی و روابط تضادی تقسیم بندی شد و متغیرهایی از قبیل میزان کمک در خانواده ، میزان مشورت ، میزان باهم بودن خانواده در زمان فراغت ، اعتقادات مذهبی و اخلاقی خانواده ، نفع مشترک خانواده ، قدرت در خانواده ، نظام در خانواده ، وجود رفتار انحرافی در خانواده و تغییر در شرایط خانواده مورد سنجش واقع شد . همچنین عوامل خانوادگی زمینه ای نیز شامل سن والدین ، شغل والدین ، تحصیلات والدین ، تعداد فرزندان ، نوع مسکن و وضعیت اقتصادی مورد بررسی قرار گرفت .

برای بررسی مسئله مورد نظرمان در سطح مناطق ۲۰ گانه شهر تهران با ۲۰۰ مادر که دارای فرزند نوجوان پسر بین سنین ۱۸-۴۱ سال بودند با استفاده از پرسشنامه استانداردیزه مصاحبه چهره به چهره انجام دادیم و از روش نمونه گیری اتفاقی سیستماتیک استفاده کردیم .

در روابط دو متغیری بین بعضی از متغیرهای مستقل با متغیر وابسته (رفتار نابهنجار نوجوانان) رابطه معنی دار وجود داشت که می توان به روابط زیر اشاره کرد :

رابطه بین دیدن ماهواره توسط فرزند ($\text{TS} = +0/432+++$) ، مشورت فرزند با والدین ($\text{TS} = -0/191++$) تضاد بین والدین با فرزندان ($\text{TS} = +0/344+++$) اعتقادات مذهبی خانواده ($\text{TS} = +0/331+++$) گوش دادن فرزندان به حرف والدین ($\text{TS} = +0/297+++$) دعوای مادر در صورت کار اشتباه فرزند ($\text{TS} = +0/288+++$) سرزنش مادر در صورت اشتباه فرزند ($\text{TS} = +0/286+++$) دیرآمدن فرزند شباهبه منزل ($\text{TS} = +0/288+++$) نظر والدین در مورد داشتن دوست دختر فرزند نوجوان ($\text{TS} = +0/223++$) کمک فرزندان به هم در کارهایشان ($\text{TS} = +0/260+++$) مهم بودن نظر فرزندان برای والدین در مشورت کردن ($\text{TS} = +0/239+++$) مهم بودن نظر والدین برای فرزندان در مشورت ($\text{TS} = +0/261+++$) تضاد بین والدین ($\text{TS} = +0/265+++$) شدت تضاد در خانواده ($\text{TS} = +0/262+++$) میزان با هم بودن خانواده در زمان فراغت ($\text{TS} = +0/212+++$) دعوای پدر در صورت کار اشتباه فرزند ($\text{TS} = +0/247+++$) تنبیه بدنه پدر در صورت اشتباه فرزند ($\text{TS} = +0/220++$) ، با رفتار نابهنجار نوجوانان معنی دار بوده است. منفی بودن جهت رابطه بیانگر رابطه معکوس می باشد یعنی این متغیرها باعث کاهش رفتار نابهنجار نوجوانان می شود.

در تحلیل چند متغیری میزان ضریب تبیین چندگانه $R^2 = 0/639$ بود، بدین معنی که به این میزان تغییرات متغیر وابسته با متغیرهای مستقل وارد شده به رگرسیون تبیین شده و به مقدار $0/361 = e^2$ تبیین نشده و به عوامل دیگر ربط دارد.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
	- پیشگفتار
	- چکیده
	- فصل اول: مقدمه
۱	۱-۱- مقدمه
۱	۱-۲- اهمیت موضوع
۵	۱-۳- اهداف تحقیق
	فصل دوم: ادبیات موضوع(پیشینه تحقیق)
۶	۲-۱- تعریف نوجوانی
۶	۲-۲- تعریف هنجار
۷	۲-۳- کجروی چیست؟
۷	۲-۴- تعریف کجروی
۸	۲-۵- تعریف بزهکاری
۱۰	۲-۶- تبیین کجروی
۱۰	۲-۷- نظریه‌های زیست‌شناختی جرم و کجروی
۱۱	۲-۸- جرم و شخصیت روان رنجور: دیدگاه روان شناختی
۱۱	۲-۹- جامعه و جرم: نظریه‌های جامعه‌شناختی
۱۲	۲-۱۰- بی‌هنجاری یک علت جرم
۱۵	۲-۱۱- تئوری معاشرت
۱۷	۲-۱۲- تأثیر مذهب بر روی استعمال دخانیات و مصرف الکل
۱۸	۲-۱۳- تئوری اثر متقابل
	فصل سوم: چهارچوب تئوریکی
۲۱	۳-۱- تئوریهای فرایند اجتماعی
۲۱	۳-۱-۱- جامعه‌پذیری و جرم
۲۲	۳-۱-۲- عوامل اجتماعی شدن
۲۲	۳-۱-۲-۱- خانواده
۲۶	۳-۱-۲-۲- روابط همalian
۲۸	۳-۱-۲-۳- اعتقادات و وابستگی‌های نهادی
۲۹	۳-۱-۲-۴- مدارس
۳۰	۳-۲- نظریه دورکیم

۳۱	۳-۲-۱-دورکیم و تئوری دین
۳۱	۳-۳-نظریه مرتون
۳۳	۳-۴-نظریه ساترلند
۳۶	۳-۵-نظریه کلوآرد
۳۶	۳-۶-تئوری کنترل اجتماعی
۳۶	۳-۶-۱-هیرشی و عناصر علقه اجتماعی
۳۸	۳-۶-۲-تئوری نی و روابط خانوادگی
۳۹	۳-۶-۳-اسمیت و کران
۴۱	۳-۷-۲-دیدگاه پدیدارشناسی
۴۱	۳-۷-۳-سایکزومتریاوتکنیکهای خنثی‌سازی
۴۳	۳-۸-والترکلس و تئوری خودمنعی
۴۴	۳-۹-۳-مکتب شیکاگو
۴۴	۳-۹-۱-کلیفوردشاو و هنری مک‌کاری و حوزه‌های بزهکاری
۴۵	۳-۱۰-۱-توسعه تئوریهای مرکب
۴۶	۳-۱۰-۱-تئوری خصیصه پنهان
۴۷	۳-۱۰-۲-تئوریهای تکاملی
۵۱	۳-۱۱-۱-تئوریهای تکامل اجتماعی
۵۱	۳-۱۱-۱-مدل تکامل اجتماعی
۵۳	۳-۱۱-۲-تئوری تلفیقی الیوت
۵۵	۳-۱۱-۳-تئوری فارینگتون درباره تکامل بزهکار
۵۶	۳-۱۱-۴-مدل سازی فارینگتون
۵۷	۳-۱۲-نظریه‌های خرد در سطح گروه
۶۰	۳-۱۳-عوامل مؤثر در پیدایش آنومی و انحرافات در سطح خانواده
۶۲	۳-۱۴-آنواع تعاملات بین فردی در ساختار خانواده
۶۳	۳-۱۵-۱-کنش متقابل نمادین
۶۵	۳-۱۵-۱-۳-ماهیت کنش متقابل
۶۶	۳-۱۵-۲-ابعاد کنش متقابل اجتماعی
۶۶	۳-۱۵-۳-اشکال تعامل
۶۷	۳-۱۵-۴-نظریه مید
۶۹	۳-۱۵-۵-نظریه کولی
۷۰	۳-۱۵-۶-تئوری کنش متقابل
۷۰	۳-۱۶-تئوری تورنسی
۷۲	۳-۱۷-تئوری طبقه‌بندی شده بر مبنای سن سمپسون ولاب

۷۴	۳-۱۸- تئوری نیازها
۷۷	۳-۱۹- تئوری تضاد
۷۹	۳-۲۰- تئوری مبادله
۸۰	۳-۲۱- تئوری انصاف
۸۱	۳-۲۲- تئوری و مفهوم سازی لرنر
۸۱	۳-۲۳- نظریه برچسب زنی
۸۲	۳-۲۴- متغیرهای مستقل
۸۲	۳-۲۴-۱- عوامل خانوادگی
۸۹	۳-۲۴-۲- عوامل فردی
۸۹	۳-۲۵- قضايا و فرضيات تحقیق
۹۱	۳-۲۶- نمودار(۱-۳): مدل تحلیلی روابطرون خانواده و تأثیر آن بر رفتار نابهنجار نوجوانان
	۱۴-۱۸- سال
	فصل چهارم: روش تحقیق
۹۲	۴- کشف مسئله
۹۲	۴-۲- سنجش رفتار نابهنجار نوجوانان
۹۳	۴-۳- موانع سنجش
۹۳	۴-۳-۱- عدم کارآیی تحقیقات
۹۳	۴-۳-۲- احساس عدم امنیت
۹۳	۴-۴- روش سنجش رفتار نابهنجار نوجوانان در این تحقیق
۹۴	۴-۵- عوامل مؤثر بر رفتار نابهنجار نوجوانان
۹۴	۴-۶- تنظیم پرسشنامه
۹۵	۴-۷- انتخاب پرسشکران
۹۵	۴-۸- تحقیقات مقدماتی
۹۶	۴-۹- تحقیقات اصلی
۹۶	۴-۹-۱- نمونه‌گیری
۹۶	۴-۹-۲- انتخاب محله‌ها
۹۷	۴-۹-۳- انتخاب پاسخگویان
۹۸	۴-۹-۴- معرفی
۹۸	۴-۱۰- استخراج
	فصل پنجم : نتایج
۱۰۰	۵-۱- رفتار نابهنجار
۱۰۲	۵-۱-۱- همبستگی بین متغیرهای تشکیل دهنده شاخص رفتار نابهنجار
۱۰۳	۵-۱-۲- عوامل مؤثر بر رفتار نابهنجار نوجوانان

۱۰۳	۵-۲-۱-عوامل فردی
۱۰۳	۵-۲-۱-سن
۱۰۴	۵-۲-۱-۲-رابطه سن نوجوان با رفتار نابهنجار نوجوانان
۱۰۵	۵-۲-۱-۳-تحصیلات نوجوانان
۱۰۶	۵-۲-۱-۴-رابطه تحصیلات فرزند نوجوان اول و دوم با رفتار نابهنجار نوجوانان
۱۰۷	۵-۲-۱-۵-نوع مدرسه و میزان شهریه فرزند نوجوان
۱۰۹	۵-۲-۱-۶-رابطه نوع مدرسه و میزان شهریه فرزند نوجوان با رفتار نابهنجار نوجوانان
۱۱۰	۵-۲-۲-عوامل خانوادگی
۱۱۰	۵-۲-۲-۱-میزان کمک درخانواده
۱۱۲	۵-۲-۲-۲-رابطه کمک درخانواده با رفتار نابهنجار نوجوانان
۱۱۳	۵-۲-۲-۳-مشورت درخانواده
۱۱۶	۵-۲-۲-۴-رابطه مشورت درخانواده با رفتار نابهنجار نوجوانان
۱۱۷	۵-۲-۲-۵-تصمیم نهائی درخانواده
۱۱۸	۵-۲-۲-۶-رابطه تصمیم نهائی با رفتار نابهنجار نوجوانان
۱۱۹	۵-۲-۲-۷-تضاد درخانواده
۱۲۱	۵-۲-۲-۸-رابطه تضاد درخانواده با رفتار نابهنجار نوجوانان
۱۲۲	۵-۲-۲-۹-اعتقادات مذهبی خانواده
۱۲۳	۵-۲-۲-۱۰-رابطه اعتقادات مذهبی خانواده با رفتار نابهنجار نوجوانان
۱۲۴	۵-۲-۲-۱۱-وجود رفتار انحرافی درخانواده
۱۲۸	۵-۲-۲-۱۲-رابطه رفتار انحرافی خانواده با رفتار نابهنجار نوجوانان
۱۳۰	۵-۲-۲-۱۳-وضعیت اقتصادی خانواده
۱۳۲	۵-۲-۲-۱۴-رابطه وضعیت اقتصادی خانواده با رفتار نابهنجار نوجوانان
۱۳۳	۵-۲-۲-۱۵-شغل والدین
۱۳۵	۵-۲-۲-۱۶-رابطه شغل والدین با رفتار نابهنجار نوجوانان
۱۳۷	۵-۲-۲-۱۷-تحصیلات والدین
۱۳۸	۵-۲-۲-۱۸-رابطه تحصیلات پدر و مادر با رفتار نابهنجار نوجوانان
۱۳۸	۵-۲-۲-۱۹-سن پدر و مادر
۱۳۹	۵-۲-۲-۲۰-رابطه سن پدر و مادر با رفتار نابهنجار نوجوانان
۱۳۹	۵-۲-۲-۲۱-ازدواج مجدد والدین
۱۴۰	۵-۲-۲-۲۲-رابطه ازدواج مجدد والدین با رفتار نابهنجار نوجوانان
۱۴۱	۵-۲-۲-۲۳-قدرت درخانواده
۱۴۴	۵-۲-۲-۲۴-رابطه قدرت درخانواده با رفتار نابهنجار نوجوانان
۱۴۶	۵-۲-۲-۲۵-اوقات فراغت خانواده

۱۴۸	-۵-۲-۲-۲۶-رابطه اوقات فراغت خانواده با رفتار نابهنجار نوجوانان
۱۴۹	-۵-۲-۲-۲۷-نفع مشترک خانواده
۱۵۰	-۵-۲-۲-۲۸-رابطه نفع مشترک خانواده با رفتار نابهنجار نوجوانان
۱۵۱	-۵-۲-۲-۲۹-نظم در خانواده
۱۵۱	-۵-۲-۲-۳۰-رابطه نظم خانواده با رفتار نابهنجار نوجوانان
۱۵۳	-۵-۲-۲-۳۱-رابطه با جنس مخالف فرزند
۱۵۳	-۵-۲-۲-۳۲-رابطه داشتن دوست دختر با رفتار نابهنجار نوجوانان
۱۵۴	-۵-۲-۲-۳۳-دیدن فیلم‌های ویدئویی
۱۵۵	-۵-۲-۲-۳۴-رابطه دیدن فیلم ویدئویی خانواده با رفتار نابهنجار نوجوانان
۱۵۶	-۵-۲-۲-۳۵-تماشای ماهواره
۱۵۷	-۵-۲-۲-۳۶-رابطه دیدن ماهواره با رفتار نابهنجار نوجوانان
۱۵۸	-۵-۲-۲-۳۷-مشکلات خانواده
۱۵۸	-۵-۲-۲-۳۸-رابطه مشکلات خانواده با رفتار نابهنجار نوجوانان
۱۵۹	-۵-۲-۲-۳۹-مشکلات فرزندان
۱۶۰	-۵-۲-۲-۴۰-رابطه مشکلات فرزندان با رفتار نابهنجار نوجوانان
۱۶۱	-۵-۲-۲-۴۱-تعداد فرزند خانواده
۱۶۲	-۵-۲-۲-۴۲-رابطه تعداد فرزند با رفتار نابهنجار نوجوانان
۱۶۲	-۵-۲-۲-۴۳-رابطه داشتن پسر بزرگتر از پسر نوجوان در منزل با رفتار نابهنجار نوجوانان
۱۶۳	-۳-۵- تحلیل چند متغیری داده‌ها (رگرسیون چند متغیری)
۱۶۷	-۴-۵- تحلیل مسیر
	فصل ششم: نتیجه‌گیری و پیشنهادات
۱۷۲	-۶-۱- نتیجه‌گیری
۱۷۵	-۶-۲- پیشنهادات
۱۷۷	- فهرست منابع و مأخذ - چکیده انگلیسی

فصل اول

قدہم

۱-۱- مقدمه :

خانواده به عنوان تنها مکان و جایگاه صمیمیت و همچنین مظهر عشق و علاقه و آرامش، از تقدس خاص برخوردار است. خانواده بعنوان یکی از نهادهای مهم جامعه و بعنوان کوچکترین واحد اجتماعی که فرد اولین تجربه زندگی در گروه را کسب می کند همیشه مورد توجه اندیشمندان علوم انسانی به ویژه جامعه شناسان و روانشناسان بوده است. خانواده مکانی است که فرد در آن رشد می کند و اولین خصایص اخلاقی و رفتاریش در آن شکل گرفته و برای زندگی در جامعه بزرگتر آماده می گردد. به همین دلیل عده ای از جامعه شناسان از جمله شلسکی آن را بعنوان یک نهاد در برابر سایر نهادهای جامعه در نظر می گیرند که مهمترین نقش این نهاد تربیت و جامعه پذیر کردن فرزندان می باشد و گروهی دیگر از جمله رنه کونیک خانواده را به عنوان یک گروه می دانند که در ارتباط با سایر گروههای جامعه می باشد که دارای ساخت و کارکردهای مخصوص به خود است. لذا توجه به خانواده و مسائل مربوط به آن و همچنین روابط درون خانواده و پیامدهای آن روی افراد و جامعه همیشه مورد تفحص و بررسی بوده زیرا این روابط خود بعنوان عواملی مستقل روی بسیاری از مسائل دیگر در سطح فردی، خانوادگی، اجتماعی تأثیر گذار خواهد بود. بنابراین ما در این تحقیق سعی خواهیم نمود به بررسی تأثیر نوع روابط درون خانواده بر روی رفتار نابهنجار نوجوانان بپردازیم.

۱-۲- اهمیت موضوع :

مابطور روزمره در اطراف مان به مسائلی برخورد می کنیم که گاهی بعضی از آنها از نظرمان بی اهمیت بوده به راحتی از کنار آنها می گذریم ولی بیشتر موقع به مسائلی برخورد می کنیم که شاید خیلی بی اهمیت نبوده و باعث آن می شود که ما در پی یافتن علل و عوامل وجود چنین مسائلی در اطرافمان دست به یکسری بررسی ها و تحقیقات جهت ریشه یابی این گونه مسائل بپردازیم.

یکی از مسائلی که امروزه در جامعه مان با آن روبرو هستیم رفتارهای انحرافی (نابهنجار) نوجوانان جامعه می باشد . رفتارهایی که شاید از لحاظ شرایط سنی این دوره که سالین بین ۱۲ تا ۱۹ سال را شامل می شودمورد قبول خانواده ها و جامعه نمی باشد.مسائلی از قبیل اعتیاد نوجوانان،دزدی،فرار،روابط نامشروع و.....که هر کدام به نوبه خود جزءمسائلی است که باید مورد دقت و توجه فراوان قرار گیرند . زیرا هریک از این مسائل باعث بهم خوردن نظم و تعادل اجتماعی است و شناخت عوامل بوجود آورنده اینگونه مسائل برای تقلیل تأثیر این عوامل و تأثیر مثبتی در جهت حفظ ثبات اجتماعی و جلوگیری از ناامنی ناشی از اعمال بزهکارانه داشته باشد . با توجه به اهمیت موضوع و همچنین نقش و اهمیت خانواده در پیشگیری و یا بوجود آمدن چنین رفتارهای نابهنجار و بزهکارانه،ما به بررسی نوع روابط درون خانواده و تأثیر آن روی رفتار نابهنجار نوجوانان می پردازیم.

ما در این تحقیق می خواهیم با استفاده از دیدگاه تئوری پردازان و محققان مسائل خانواده به این سؤال پاسخ دهیم که چه عوامل خانوادگی باعث بوجود آمدن اینگونه رفتارهای نابهنجار نوجوانان می شود . در این کار ما روابط درون خانواده و خصوصیات فردی نوجوانان را به عنوان متغیرهای مستقل و رفتار نابهنجار نوجوانان را به عنوان متغیر وابسته در نظر گرفته و به دلیل اهمیت زیاد موضوع می خواهیم بدانیم چه نوع روابطی در درون خانواده و یا چه خصوصیاتی باعث بوجود آمدن اینگونه رفتارهای نابهنجار نوجوانان می شود .

بطور خلاصه در مطالعات بسیاری که صورت گرفته نتایج زیر بدست آمده است :

— مطالعات بسیاری خانواده را برای افزایش میزان انحرافات جنسی در دوران نوجوانی، بارداری پیش از ازدواج، انحرافات و مصرف مواد مخدر و مواد الکلی مقصراً می دانند و علت این امر را پایین بودن میزان تعامل والدین و فرزند، میزان بالای تضاد در خانواده و خانواده های از هم پاشیده می دانند . (Demo, 1992:104-105)

— استونس (Stevens) نیز به تأثیر سازگاری ضعیف والدین و رفتارهای منحرفانه فرزندان می پردازد . تضادها و نزاعهای بین والدین و یا والدین با فرزندان بطور قوی با فعالیتهای منحرفانه بچه ها ارتباط می یابد، می توان گفت که

ناسازگاری بین والدین تأثیری قوی بر فرایند اجتماعی شدن فرزندان نسبت به متغیرهای دبگر دارد، بنابراین پیش بینی می‌گردد که نزاعهای بین والدین به رفتارهای منحرفانه و خشن درآینده دارد.

(Thomas et.al,1996:884-886;simons et.al1994:358-359 ; stevens , 1996 : 121-23)

- محققین دیگر بر اساس سه تئوری اجتماعی شدن، کنترل اجتماعی و بی ثباتی و تغییرمعتقدند که دخترانی که در خانواده های دارای تضاد و یا خانواده های ناقص (طلاق گرفته و جدا شده) زندگی می کنند احتمال بیشتری دارد که به رفتارهای منحرفانه دست زنند از جمله این رفتارها بارداری پیش از ازدواج است.

در زیر به شرح تئوریهای یاد شده می پردازیم :

۱- تئوری اجتماعی شدن (Socialization Theory) : این تئوری معتقد است زنانی که در خانواده هایی رشد می کنند که تنها مادر دارند اجتماعی شدنشان به شیوه ای است که احتمال باردار شدن شان قبل از ازدواج را بالا می برد. متخصصین معتقدند که تعامل والدین با فرزندان در دوران کودکی بر رفتارهای بعدی آنها تأثیراتی دارد برای مثال نداشتن پدر مانع رشد هویت جنسی سالم، رفتارهای مناسب با جنس و تصور مثبت از جنس خود می گردد. این مسائل احتمال رفتارهای جنسی در دوران قبل از بزرگسالی و پیش از ازدواج را افزایش می دهد .

۲- فرضیات کنترل اجتماعی (Social control) : اظهار می دارد که در خانواده های دارای تضاد یا خانواده های ناقص نظارت بر نوجوانان مشکلتر است .

۳- فرضیات بی ثباتی و تغییر(Instability and change) : این فرضیه اظهار می دارد اعمال انحرافی چون باردار شدن پیش از ازدواج پاسخی است که یک دختر به فشارهای حاصل از بی ثباتی و تغییر شرایط خانواده می دهد. (Wu et.al,1993:210,211)

محققین معتقدند که تضاد و طلاق والدین یا ازدواج مجدد آنها منبع فشار برای زندگی نوجوانان است . چنین تغییراتی اساسی معمولاً امنیت احساسی کودکان و نوجوانان را از هم می پاشد، زیرا که بچه ها تمایز میان تغییرات فشار آور را با تغییرات ناشی از بیماریشان یا تحرک جغرافیایی خانواده یا بهبود وضعیت اقتصادی می دانند. نقل مکان والدین پس از